

LŐRÁNT

CIMBORA

ROMÁNIA ÉS AZ UTÓDALLA-
MOK EGYETLEN MAGYARNYELVŰ
KÉPES HETI GYERMEKLAPJA

FŐSZERKESZTŐ:

Benedek Elek

5. évf.
47. SZ. 1926.
X. 20.

Papirhajók.

Irta: DSIDA JENŐ.

A folyó partján, melyet ismerek,
mint multam halkan dougó vizimalmát,
szokatlan látvány: két kicsi gyerek.

Egyszinkék szemük összemosolyog
s mennyországosan, báránykásan villan
benné valami igen nagy dolog.

Hófehér testük habosszirmu csókra
boldogan terül el a parti fűben:
Papirhajókat tesznek a habokra.

(Emlékező kíváncsiságban égek:
hisz csináltam ezt én is valaha
s olvastam én is Andersen-meséket.)

A folyó csörgön, fodrozódva vagtat.
Beleteszik a kis papirhajókat,
s a kis hajókba ólomfigurákat.

Az elsőbe egy matrózlányka ül,
de visszanez, mert ime, a másikban
kéményseprő ül búsan, egyedül.

Szívárog a víz, benne állnak térdig —
Fut a két csacsi kis papirhajó,
de egymást utól sose, sose érik.

Rátapad szeme a két kisgyereknek,
míg eltűnik egy messzi fordulónál,
s akkor riadtan összepityeregnek.

Es gondolatban én is vetem-hányom,
hogy minék kell még könnyezni is néha
egy kéményseprőn, meg egy kicsi lányon.
(Szattmár, 1926. aug. hó.)

BCU Cluj / University Library Cluj

Pali önállósítja magát.

Irta: F. VADNAI HERMIN.

Nem tudom, miért él a legtöbb diák ab-
ban a téves hitben, hogy a vakáció örömei kö-
zé odatartozik a későnkelés, lustálkodás, las-
su öltözködés, rendtelenség a könyves polcon,
stb. stb. Így élt minden szünidőben Pali és
Peti, édes anyjuk s az egész háznép bosszu-
ságára.

Amíg igazán aludtak, légy se rebbent kö-
rülöttük, lábujjhegyen járt mindenki, hogy a
gyerekek föl ne ébredjenek, (közben megsu-
gom nektek, hogy Pali urfi, az idősebb „gye-
rek“ apjánál is magasabb diák, Petire még
valahogyan igazán ráillik a gyerek elneve-
zés.) De amikor már rebben a szempilla,
nyújtózkodik a gyerek, sőt titokban maga
mellé veszi Pali az este abbahagyott köny-
vet, Peti pedig a cicát édesgeti magához, ak-
kor, óh, akkor édes anyja kegyetlen hareot
indít a lustaság ellen s hol szép szóval, hol fe-
nyegetéssel igyekszik fiait, legalább fölke-
lésre bírni. Mert ez az első, fortélyal s küz-

delemmel bevett erősség, de korántsem töké-
letes megadás a fiuk részéről. Hátra van
még a mosakodás, mely nem megy csak úgy
simán, mint azt képzeljük. A mosdótál körül
egy-egy rövidebb-hosszabb ideig tartó test-
verháboru szokott kitörni, aszerint, amint
Pali vagy Peti vindikálta magának az el-
sőbbiség jogát. Pali itt igazán bebizonyította,
hogy az okosabb enged; először, mert idősebb
volt, másodsor, mert jogcimet szerzett arra,
hogy pár perere még visszabujhasson pár-
nái közé.

Az öltözködés még ment valahogy, de a
reggeli, az volt csak a cifra. Berta kétszer-
háromszor is behozta a forró tejet, meg ki-
vitte ismét a tűzhelyre, s amikor végre kel-
lett, akkor bizonyosan nem volt elég meleg,
a sok álldogálásban pille-képződött a tejen,
amitől Peti jobban félt, mint a tűztől: a friss
víz régen volt friss.

Unta már édes anya a sok dorgálást,

rendreutasítást, késői reggelizést, mely elrontotta az ebédhez való étvágyat; unta a késői takarítást, mely belenyult a déli asztalterítés idejébe.

Ma is olyan ünneprontó vasárnap délelőtti haneurozást rendeztek a fiuk, mintha nagyobb örömet nem is tartogatna a nyár számukra. Édes anya most már igazán, komolyan haragudott fiaira. Szó nélkül ment végig a gyermekszobán, egy-egy megvető pillantással mérve végig lusta esemetéit. S ez hatott. Pali félhangosan átszólt Petihez:

— Te, anyu haragszik.

— Mit csináljunk? — kérdezte vissza Peti.

— Mit? Hát keljünk fel gyorsan!

Ugy is tettek. Egy-kettőre vasárnapi parádéba vágták magukat s Peti — tökéletesen kibékíteni akarván édes anyát — hátulról nyakába csimpaszkodott s ott esőkolta, ahol érte.

— Anyu édes, anyu drága, hát még mindig haragszik? Béküljön már meg, no! Vasárnap van ma s nem haragnap.

— Oh, tud is anyu soká haragudni! duplázott rá Pali. — Ni, már mosolyog is, a szemé sarka ráncba fut; anyukám, bocsásson meg, de látja, oly isteni ez a gondtalanság, semmittevés s oly rövid a vakáció.

— No csak Isten szent nevét ne vedd ok nélkül s ne ilyen alkalommal az ajkadra. Nem gondold, hogy másképp is megünnepelhetnéd ezt a napot, mint tétlenül fetrengegni az ágyban? Nem tudom, mi élvezetet találtok ebben a rendetlen életmódban. Ahelyett, hogy sietnétek ki a szabadba, az éltető levegőre, itt rontjátok a tüdőteteket s a kedvetemet.

— De anyu... — könyörgött Pali.

— Különösen neked szól mindez, — folytatta anya. Tőled joggal elvárhatnám, hogy magaviseletteddel jobb példát mutass öcsédnek, annál is inkább, mert ma-honap kimégy a házból, idegenek közé s akkor igen keservesen fog esni, ha másoktól hallod majd a rendreutasító szót.

Pali tudta, érezte, hogy anyjának czersejer igaza van s valami gonosz hang mégis arra ösztökélte a máskor igazán igen jó fiut, hogy hetykén odavágja:

— Bár már ott tartanék! Alig várom, hogy szabad, önálló és független legyek!

Dacosan köszönt s már lépett is ki az ajtón.

Alig azonban, hogy a vasárnapi sétálók közé elegyedett, máris keservesen megbánta, hogy ennyire megfélekedzett magáról. Szörnyen szégyelte magát, nem mert édes anyja szeme közé nézni, az pedig — mintha mi sem történt volna — napirendre tért a dolog fölött. Jól tudta, többet szenved az ő jó fia az önvád, a saját lelkiismeretének furdalása miatt, mintha akármilyen kemény megrovás érné.

Teltek, múltak a napok.

Palinak fehérneműt, ágyneműt készített édes anyja, ruháit összepakolták s egy szép nap negyedmagával utnak indult Pali S... felé, ahol a gimnázium V. osztályába kellett felvételit csinálni. Az utolsó napok valamelyikén anyja a többi jótanács mellé még hozzátette:

— Aztán irj, fiam, tudod! Minden szombat délután levelet, minden szerdán lapot.

— Hogy én minden héten irjak? És kétszer is? Édes, jó anyám, mit irjak?

— Mindazt, lelkem, ami veled egy héten keresztül történik. Milyen tárgyból s hogyan felelsz? Melyik tanárodot szereted legjobban? Szóval: mindenről.

— Édes anyám, írok minden héten lapot, hogy egészséges vagyok, nem tudok többet írni.

— De amikor én így kívánom, Pali. S csak így leszek nyugodt.

— Édes anyám tudhatná, hogy nem vagyok jó fogalmazó, alkudozott tovább Pali.

— De hiszen nem várok tőled mintafogalmazványt, lelkem. Irj úgy, mintha szemben ülneked egymással s te elmeséled nekem álményeidet. Nézd, én már igen rég vagyok „önálló és független“ s azért minden héten írok nagymamának.

Pali az önállóságra való hivatkozásnál elpirult s zavartan dűnnyögött valamit.

Ragyogó vasárnap volt, amikor a fiuk tularadó jókedvvel találkoztak a vasúti állomáson. A felszállásnál udvariasan előre engedték a szülöket, ők maguk a kocsí perronján maradtak s cigarettára gyujtottak.

— Hja ugy, — gondolta édes anyja — valószínűleg ez az első lépés a szabadság, önállóság, s függetlenség felé.

Vidám nevetéssel telt el a fiuk ideje délig. Délben át kellett szállniok, közben gyorsan megébedelni s újból a Perronon folyt az utazás. Minden nagyobb állomásnál leszálltak, képeslapokat küldtek otthonmaradt ismerőseiknek, málnaszörpöt ittak, cigarettát vásároltak, szóval, rettentően önállóak voltak.

Anya csak mosolygott magában s nem zavarta fia boldogságát.

De ahogy alkonyodott, úgy csöndesedett a fiuk hangulata. A Perronról egyenként beszállingóztak a szülők fülkéjébe, kifogytak a beszédből s alighanem a honvágy első megmozdulása volt az a lépés, mely mindegyiket anyjához vagy apjához vitte közel. S . . . -re érve megint fölélenkületek, az ismeretlen város, új benyomások fölkeltették érdeklődésüket. Vacsora után hamar végigsétáltak a főtéren, a korzón s fáradtan kerültek ágyba.

Vajjon mit álmodtak ezen az első éjszakán, melyet a Küküllő-menti kis városban töltöttek? Vajjon visszaszálltak-e a gondolataik, vágyaik a Maroshoz? Látták-e a szülői házat, melynek oly igen fogják érezni hiányát?

Másnap a gimnáziumban csak jelentkezniök kellett, azután a festői szépségű várost járták. Egy ittfelejtett darabja a középkornak, egy kis Nürnberg ez az S . . . A város közepén, fásított hegy ormán a gimnázium és a templom állnak őrt a város felett. E két épület mögött gyönyörű terraszos temető, annyi virággal, díszcserjével, fasorral, hogy a hely komorságát feledteti a szemlélővel. Elkülönített hely a hősök temetője, melyben békés egyetemesben pihen egymás mellett minden nemzet fia. A temetőnek ezt a részét a diákság kegyelettel ápolja, hisz nem egy közülök édes testvérét, rokonát, barátját siratja a korán elköltözöttben.

Az iskolából fedett falépcső vezet az Iskola-utcába, onnan pedig több kanyargós ut le a városba. Régi boltíves kapuk, mohos várfalak, bástyatornyok, ósdi lépcsős tornácok, magas, keskeny, góthikus ablakok teszik eredetivé a kis iskolavárost. A házak vaskos falaiban ólomkarikás rozettás kémlelőlyukak, a sok hó lecsusztatására aránytalanul magas, keskeny háztető, a kapu boltozatos, mély, sötét. S majdnem mindennütt a német építészetből kölcsönvett padlás-szoba, melynek fehér kézímunkás függönye mögött de sok kis kosztos diák szötte élte nagyratörő terveit.

Pali borongó lélekkel járta a különös város zeg-zugos utcáit. Csak némelykor szólt anyjához a legnagyobb elragadtatás, esodálat hangján.

Délután a muzeum került sorra. Ásatási leletek, történelmi emlékek, egy csoportban kultúrhistoria, népművészet, érem-gyűjtemény, stb.

Váratlan, észrevétlen borult reájuk az est.

Pali barátai már mind el voltak szállásolva, csak öneki kellett másnapig várni.

Édes anya korán feküdt le. Pali verset tanulva sétált a szállodai szobában föl s alá, majd leült anyja ágyára s kéz a kézben együtt folyt a tanulás.

Másnap reggel Pali már iskolába ment s úgy állapodtak meg, hogy amíg ő kijön az iskolából, édes anya fölveteti holmiját s új otthonában találkoznak.

A fedett lépcső aljában édes anya már várt Palira. Bementek a diaktanyára. Pali szétnézett, szó nélkül leült s mindjobban elkomolyodva nézte, mint rakosgatja anya a fehérneműt, mint veti meg ágyát, rendezi el harisnyáit, cipőit, anya fölszólítására ő is tett-vett egyet-mást, de meglátszott minden mozdulatán, hogy a lelke s keze egymástól nagyon messze járnak. Körülnézett, meg-megállt. Szeme végigsiklott a csupasz, sárgára meszelt falakon, a rideg, szőnyegtelen padlón s egyszerre, mintha a lefolyt percek minden érzése, gondolata abba az egy mozdulatba tömörült volna, odaborult édesnyja nyakába s fuldokolva zokogta:

— Édesanyám — olyan — hosszú — leveleket — fogok — írni!

(Szászrégen.)

Egyetlen biztos hashajtó a

PURGO BAYER

ŐSZ.

Gheorghe Cosbuc költeménye. Magyarba átültette JÖRYNÉ DRASKÓCZY ILMA.

Borongós őszi estén
A hold ragyog, ragyog.
Sirásba kezd az erdő
S szegény zokog, zokog.
Letarlott őszi tájon
Szomoruan sir a szél.
A hervadó fákhöz
Bus szavakat mesél.
Délceg, büszke tölgyek,
Mind szilárdan állnak,
Hallgatják dalait az
Őszi éjszakának.
Viharszavát megértik
S letarló szándékát,
Mellyel földig lehajtja
Királyi homlokát.
Zörög, sir minden lombja
Életre nincs remény.
Az ősz bús koszoruja
Fonódik szép fején,

Már érzi, hogy a halál
Simitja rá kezét,
A késő őszi éjen
Elsirja végzetét.
A roppant hideg hatalma
Győzelmet ül a tájon,
Letépi ékes életét
Az őszi éjszakákon.
Elszálltak réges, régen
A dalos madarak.
A tiszta kék ég helyett
A felhős ég maradt.
Jégpánt szövődik reá
A forrás hűs vizére
A gyász és csend borul fájón
A zöld vidék szívére.
Még egyet int, egy sóhajt küld
És várja a bús halált.
S lehajtja az elmulásba
Királyi homlokát.

Szilasy Bálint szép históriája.

Irta: Fábian Gyula - Rajzolta: Fabianné Biczó Ilona.

— Még most éjszaka indulok egy gabonaszállító hajón. Holnap este már Ali kezében lesz Szondy levele és a vár tervrajza. Bizonyos immár a drégeli palánk romlása.

Bálint kinosan felnyögött, majd az ajkába harapott. Az egyik alak fölébe hajolt, kés villant meg a kezében. A másik melléje ugrott, megragadta a kezét.

— Hagyd őt! Ne gyilkolj fölöslegesen embert! Csak álmában nyöszörgött. Hiszen alszik.

— De nekem régi elszámolásom van ezzel a vitézzel. Most könnyen elintézhetném a vadkan-agyaras késemmel! . . .

Bálint most ismért rá a kalauz hangjában a Nagypál uram szavára . . .

Fölugrani készült, de a két alak eltávolodott az ágytól és óvatosan lelopakodott a lépcsőn.

Bálint reggel mába kérdezősködött a kalauz után, nem volt sehoh. Még a lovát is magával vitte. De Bálint nem hagyta félbe az utját. Kocsit fogadott és azon robogott Pozsonyból Bécs felé.

BÉCSBEN.

Bálint délelőtt tíz óraker katonai díszöltözetben a császári palotába lépett. Szép, daliás férfi volt. A palotás drabantok szívesen mütogatták az utat, amerre a király színe elé juthat.

Egy kis szobába utasították. Itt nagy, parókás, selyemharisnyás udvari ember fogadta. Kikérdezte, honnan jön, kicsoda, milyen ügyben akar a Felsőleges ural beszélni? Bálint elmondott mindent hűségesen, bizalommal.

A parókás ur türelmesen végighallgatta.

— Nem tudom, uram, hogy egy olyan kis ügyben fogadja-e majd kegyelmedet a császár? Alig hiszem.

— Ez nem kis ügy. Itt egész Felsőmagyarország sorsáról van szó, nem pedig csupán Drégel-palánkról!

— Hja! Persze! Minden vakondok azt hiszi a maga vakondturásáról, hogyha felugrja valaki, összedül a világ!

Bálintban forrott az indulat, de magába fojtotta. Nyílt az ajtó és egy parókás alak lépett be rajta, udvari öltözetben, a kezében háromszögletes kalap, pompás struccotollakkal, az oldalán aranyos spádé.

Bálint a belépő elé ugrott, torkon ragadta.

— Megfogtalak, gazember! Nyomorult kém! Segítsé! Fogják el!

A parókás ur kiszakította az érkezőt Bálint markából. Nagyon megbotráncozott Bálint viselkedésén.

— De, uram, mit gondol? Így megrohanni egy udvari tisztet! Mérsékelje magát! Itt nem szokás így beszélni.

— Ezt az embert én ismerem! Nagy Pál a neve. Még birkatolvaj korában értem rajta az első csalárdságon. Két nappal előbb Pozsonyban akarta ellopni tőlem Szondy György levelét és Ali basa kezére juttatni. De nem sikerült!

Nagy Pál uram gögősen mérte végig Bálintot.

— Nem ismerem az urat. Tévedése talán valami muló elméleti változáson alapul. Jó egészséget!

Gunyosa meghajolt, összerendezte esipke nyakravalóját és az ajtó felé hátrált.

— Kérem, szekretáriátus uram, egy szóra!

A parókás ur kiment utána. Bálintot magára hagyta.

Rövid idő múlva visszatért. Udvariasan mosolygott, a kezét dörzsölgette. Hamisság volt a szemében.

— Hm! Bizony! Tévedett, uram. Az imént távozott ur nagyon bizalmas viszonyban van a titkos kamarával. Sok megbecsülhetetlen szolgálatot tett a császári koronának. Kegyelmed sulyosan, nagyon sulyosan megbántotta! Talán azt a levelet szíveskedjék átadni nekem. Ha az alkalmas a közlésre, átnyujtom Ő császári Fölségének. Eljutottam hozzá a kamara utján.

— Nem adom más kezébe Szondy kapitány levelét, csak a királynak!

— Ugy? Sajnálom. Személyesen nem fogadja a császár! . . .

Meghajtotta magát Bálint előtt.

Bálint állott és várt szó nélkül.

Akkor a szekretárius csengetett. Hatalmas darabont lépett be. A parókás udvari ember rámutatott Bálintra.

— Vezesd ki azt az embert a palotából!

Bálint sarkon fordult és elindult. A dara-

bant utána. Bálint kiment a térre és a palota előtt egy hársfa alá ült egy padra. Nézte a palota kapuját. Ahogy ott nézelődik, gondolkozik, töpreng, valami piros fény villant a szeme elé.

Ránéz a kezére. A Móric herceg gyűrűjének a köve csillant meg az ujján.

Fölugrott. A kapu elé ment és amikor egy olasz hadnagy jött arra, aki a palota kapuja felé tartott, elébe állott, tisztelgett, megmondotta a nevét.

Az olasz hadnagy is megmondotta a magáét. Akkor Bálint megkérdezte, hogy ismeri-e Móric herceget?

— Ismerem. Most is a palotában van. Beszélhetek is vele, mert a vezérkarhoz vagyok beosztva és szabad bejárásom van mindenhová. A főszékes herceghez is.

— Kérem, adja át neki ezt a gyűrűt és mondja meg, hogy a gyűrű gazdája beszélni szeretne vele.

Az olasz tiszt szívesen elfogadta a gyűrűt és bement a palotába. Egy perc múlva ugyanaz a parókás szekretárius, aki pár perccel előbb darabokkal kísértette ki Bálintot, — jött érte és nagy hajlongások között vezette be Móric herceg elé.

— Isten hozta, vitézem! Látja, nem felejtettem el a pesti páston történt találkozásunkat.

— Főszékes uram nagyon kegyes.

— Mit keres itt Bécsben?

Bálint elmondta a török készülődését a Felvidék ellen, a drégeli palánk veszedelmes helyzetét, Nagy Pál árulását. Móric herceg összeráncolta homlokát. Erősen gondolkodott.

— A török szándékáról már értesültünk. Tudjuk, hogy Al budai basa nagy sereget gyűjt. Mi is elrendeltük a táborba szállást. Teuffel Erasmus hadvezér parancsnoksága alatt gyülekezik is már a felvidéki sereg. Amit Nagy Pálról mondott, az érdekes. De nézze csak! Bizony kémeknek nem finom érzésű urak mennek, hanem gyakran akadnak köztük, mondjuk — lator urak is. Lehet, hogy Nagy Pál kétkulacsos ember. Nekiünk is meg a töröknek is visz híreket. Nem tehetünk róla. Egyszer csak rajta vesztit a csalafintaságon. Az bizonyos, hogy most is értékes híreket hozott.

— De mi lesz a drégeli palánkkal? Szondy György urral?

— Csakugyan olyan gyöngé az a vár? És nincs őrsége?

— Onnan jövök, a két szememmel láttam,

hogy azt a várat alapos javítás nélkül nem lehet tartani. Ötven katona alig van benne.

— Menjen vissza. Mondja meg Szondynak, hogy akkor hagyja el a várat. Vonuljon az ötven emberével Fülekre, vagy Bujákra. Ahová akar. Csak meneküljön.

— Főszékes uram! Én ilyet nem mondhatok Szondynak! Mi gondolna ő magában? Hiszen Szondy György magyar ember! . . .

— Persze, persze! Már megint a magyar vitézség, hűség és a többi. Hiszen ez igen szép.

Móric herceg egy nagy térképre nézett. Az ujjával egy pontra mutatott:

— Az ott Drégelpalánk. Lehet, hogy Szondynak igaza van és érdemes a várat védelmezni. Lehet. A kancellária másképpen gondolkozik. Az nem tartja fontosnak azt a pontot. Nem akarja védelmezni. Ez ninesen tervbe véve! . . .

Bálint elsáppadt. Móric vállat vont.

— Hát annyira a szíven fekszik a vár sorsa? Megpróbálhatom. Beszélni akar talán a királlyal?

— Igen.

Várjon itt rám pár perig.

Bálintért egy kis idő múlva szolga jött s a kihallgatási terembe vezette, ahol asztal mellett egyszerűen öltözött középkori férfi ült. Mellette állott Móric herceg.

— Császári felség! Szondy György drégeli kapitány követe esedezik meghallgatásért.

Bálint térdre ereszkedett a király előtt és átnyújtotta Szondy György levelét. Ferdinánd végigfutotta a sorokat és kérdőleg nézett Móricra.

— A hadnagy ur személyesen is meggyőződött a drégeli vár szomorú állapotáról. Én magam azt hiszem, hogy itt valóban meg lehetne állítani a török sereget, ha Szondynak segítséget adunk. Érdemes az ügygel törődni.

Ferdinánd megszólalt.

— Kelj fel, vitéz hadnagy és beszélj!

Bálint néhány szóval elmondta a vár fontosságát, kétségbeejtő állapotát. Szondy határozott, bátor viselkedését és halálraszántóságát.

Ferdinánd érdeklődve, meghatóttan hallgatta.

— Jól van, vitéz. Üzenem Szondynak, hogy királya nem hagyja el őt bajában.

Bálint térdet hajtott és visszament Móric herceg szobájába. A herceg is követte.

— Nagyon megnyerte a király jóindulatát. Ő kegyeibe fogadta Szondyt. Csak most az a kérdés, hogy nem fog-e majd elrontani mindent az

udvari kamara? Most azonnal a kancelláriába megyünk és még melegében fölhasználjuk Ferdinánd király jó hajlandóságát.

A kancellár azonnal fogadta Móric herceget. A derék herceg mosolygva jött ki a kancellártól.

— Minden rendben van. Szondy megkapja a segítséget. Isten vele, jó vitézem. Most menjen be a kancellárhoz, aki mindjárt elintézi az ügyet.

Móric herceg eltávozott. Egy szolga jelent meg. Bálint előtt nagy, szárnyas ajtót nyitott ki. Bálint egy kis szürke ruhás, szurós szemű ur elé került. Meghajolt előtte. Az emberke tetőtől talpig végig nézett a vitézen.

— Tehát Szilassy Bálint! — Kristóf, hozza a zöld könyvet.

Egy komornyik zöld táblás könyvet tett a kancellár elé. Az lapozott benne. Az ujjával egy helyre mutatott. Gondosan elolvasott egy pár sort.

Felnézett. Valami különös, megvető, fagyos gonyt látott Bálint a kancellár szemében, amelytől megreszkedett a szíve. Félrt valami rossz, ismeretlen nagy veszedelemtől.

— Igen. Tehát Szilassy Bálint... Szilassy József ur fia. Itt azt olvasom, hogy a kegyelmed édesapja hűséget fogadott a török szultánnak és jó barátságban van a török urakkal.

Bálint azt hitte, hogy a császári palota menyegyzete rögtön rá szakad és maga alá temeti. Minden rosszra el volt készülve, de ilyen hitvány rágalomra mégsem számított. Ököibe szoritotta a kezét, piros arccal a kancellár felé lépett.

Az a csengő után nyult.

Bálint megfékezte indulatát: Lassan, megfontoltan szólt:

— Ez csunya, alaptalan vád! Az én apámnál senki jobban nem utálja és gyűlöli a törököt a világon. Talán csak én. Az én apám nem fogadott hűséget a szultánnak! Ez nem igaz!

— Ugy? De ajándékot, birtokot mégis elfogadott tőle! Otthon maradt a kastélyában. A török nem bántotta, nem forgatta ki a birtokából, mint azt azokkal cselekedte meg, akik hűséggel viseltek neki. Ő császári Főlsége személye iránt. Csak egy pár uraság lett áruló, pribék. Ezek megtarthatták a szultán kegyelméből a vagyonukat.

— Az én apám pribék?! Ez hitvány hazugság!

— Csak ne olyan hevesen, hadnagy uram! Van a dologban valami igazság. Figyeljen jól ide. Világosan az áll itt, ebben a könyvben, hogy Szi-

lassy Józsefet megerősítette a birtokában Ali, budai basa. Meghagyta a földjét, az erdejét, a jobbágyságait. A neve is benne van a budai defterben. A birtok szép és elég nagy. Milyen szolgálattal tett ezért a birtokért a szultánnak a kegyelmed apja — Szilassy József? Ingyen nem kapta.

Bálintnak elállott a szíve verése. Nem bír válaszolni. A kancellár gúnyosan megszólalt:

— Jól van. Ezt nem tudja. Mondjuk, hogy nem értesült azokról a szolgálatokról, amelyekért a birtok megmaradt apjának. De erre a kérdésre kegyelmed is fog tudni válaszolni, amit most intézek kegyelmedhez. Miért kapott kegyelmed Haleb csasz feleségétől tulipán hagymákat? Milyen viszonyban volt kegyelmed Halebvel, aki most már bég, illetve milyen ismeretségben volt vagy van Haleb feleségével?

Bálinttal fordult egyet a világ. Látta, hogy itt Nagy Pál uram teljesen befeketítette ügyét, hogy védekezni sem tud ezek ellen a vádak ellen. A kancellár éles, metsző hangon folytatta:

— Arról is adhatna fölvilágosítást, hogy miért küldött száz aranyat Pál diáknak, a hatvani basa kedves, bizalmas diákjának? Miért barátja Szelim, a hatvani basa fia, aki őrizet nélkül, szabadon jár-keel a kékkői várban és levelez az apjával?! . . .

Bálint hallgatott. Mit mondhatna ezekre?

— Nem felel?! Köszönöm. És most mi a kívánsága? Mit kért a császártól? Kegyelmednek Móric herceg hatalmas pártfogója, nekem engedelmeskednem kell. Parancsoljon hát, vitéz hadnagy uram! Alázatos szolgálja vagyok az urnak!

— Magamnak nem kértem semmit. Segítségért könyörögtem Szondy György számára! . . .

— Ugy, ugy?! Ismerem az ügyet. Majd megvizsgálom. Mindenesetre közölje Móric herceg őfelségével, hogy a kegyelmed kívánságának eleget teszünk. Szondy György megfelelő segítséget kap. Jónapot, vitéz hadnagy uram. Ha még lenne azokból a szép tulipánokból . . .

Bálint már nem hallotta a kancellár gúnyos szavait. A haragtól, az utálattól, az indulattól magánkiüvül sietett ki a császári palotából. Még az nap lovat vásárolt és egymagában vágatott ki Bécsből.

Amikor már messze járt Bécsből, visszafordult. Még látszott a császári palota teteje. Megrázta az öklét feléje, sarkantyuba kapta a lovát és elvágatott a pozsoyi uton. Kegyetlen harag, keserű fájdalom tépte, marcangolta a szívet. Az-

zal vádolta magát, hogy talán az ő személye rontotta el Szondy György levelének sorsát.

De hiszen az ő apja és ő maga is ártatlan ezekben a csunya vádokban! Ő nem tehet igazán arról, hogy egy feketelelkű, hitvány áruló ilyen körmönfont hazugságokkal bemártotta a sárba úgy az apjának, meg saját magának a tisztességes nevét, meg a becsületét.

KÉT UJ SÍRHALOM.

Almási Lőrinc bekopogtatot Bálinthoz.

— Mi van veled, Bálint? Nem szeretsz már minket? Szelimmal nem beszélsz, engem is kerülsz. Orsika sírdogál, hogy talán haragot tartasz valamiért? Mintha kieseréltek volna, mióta visszajöttél Bécsből! Nem is mondtad el, mit mondott a király?

— A király?

— A király! Hiszen nála jártál. Igért-e segítséget Szondynak?

— Igért. Üzente, hogy nem hagyja el bajában. Megsegíti őt.

— No, látod. Átadom különben Szondy levelét. Eppen most hozta egy drégeli paraszt.

Bálint elolvasta az írást. Azután elzuhant, mint egy darab fa. Almási elkapta őt zuhanás közben és az ágyára fektette. Fölvette Szondy levelét a földről és elolvasta.

Kedves Bálint öcsém!

Köszönöm a hozzám való jószágát és erős szívét, amiért elvitte a levelem a királynak. Ma megérkezett a király segítsége. A kancellária küldött 40 (negyven) fegyverest és 3 (három) köművest. A fegyveresekkel nem tudok beszélni, mert spanyolok. Én pedig a sok idegen nyelv közül spanyolul sem értek. A három köműves erősen dolgozik a nagy tornyon. Ényyi mesterrel persze nem tudom újra rakatni az egésztest, amelyikről tudja, hogy meg vagyon repedve. De a köművesek szépen bevakolták, besimították a repedést, úgy, hogy az legalább nem látszik és így nem fog célba lőni a török éppen arra a repedésre. Mert ha egy golyó üt be oda, bizony az én tornyom, amelyik most messziről olyan szépnek és erősnek látszik, egyszeribe kétfelé omlik.

Még egy szívességre kérem. Majd az ostrom után misét olvastasson értem és azokért, akik velem maradnak. Én meg majd esérébe kérem

fogom az Istent kegyelmedért, főképen szegény országunkért.

Isten legyen irgalmas mi árva lelkünknek!
Kelt Drégelben, június második napján.

Szeretettel köszöntöm:
Szondy György.

Almási Lőrinc erős szívű volt. De erre a pár sor írásra még ő is nagyon elszomorodott. Vigasztalni próbálta Bálintot.

— Bálint öcsém! Ne vedd ilyen nagyon szívedre a dolgot. Hiszen nincs még elyeszve semmi! Messze jár még a török!

Bálint nem felelt. Csak feküdt az ágyon behunyt szemmel. Almási Lőrinc nagy sóhajta hagyta őt magára a kamarájában. Két napig nem látták a kékkőiek Bálintot.

Egyszer azután fölkereste Almási Lőrincet. Ujra a régi Bálint volt. Csak valami furcsa tűz égett a szemében.

— Kapitány uram. Én elmegyek. Bocsásson el. Drégelpalánkra indulok! Nem tudok nyugodni. Szondy mellett van az én helyem!

— Jól van, fiam! Érted is olvastunk misét. De egyedül indulsz utnak? Engem meg sem kérdezel, elmennék-e veled?

Bálint szeme föllángolt.

— Hát eljön velem? Alig hiszem!

— El hát. De látod, én már idősebb vagyok; körültekintőbb. Családom is van. Hát azt gondoltam, hogy ketten hiába vágunk neki a töröknek. Még van időnk a halálra! Irjunk, üzenjünk mindenfelé és ne várjunk semmit sem mástól, hanem mindent csak magunktól, meg a jó Istentől. Próbáljunk felmentő sereget gyűjteni!

Bálintban fölhuzdult a tetterő. Rögtön előszólította Keczeri hadnagyot és a többi tisztet és elmondta, hogy föl akarják buzdítani a megyéket, városokat, főurakat, hogy fegyvereseket küldjenek Drégel oltalmára. Mindenki helyeselte Bálint fölbuzdulását és azonnal munkához fogtak. — Nagy sürgés-forgás lett a kékkői várban.

A munkát maga Almási kapitány vezette.

Ő tudta legjobban, hogy a hadrakelésnél hová, kihez kell fordulni?

A megyék fegyveres erejét a megye-gyűlés állíthatta talpra. Irni kellett hát az alispánoknak, hogy hívják össze a gyűlést és azzal mennél több katonára küldését szavaztassák meg. A megyei bandériumot azután maga az alispán vezette hadba.

Folytatása következik.

Beszámoló a nyári vakációról.

— Második közlemény. —

Kedves Elek Nagypó!

Nagypó felhívására én is elküldöm beszámolómat, amely nem lesz nagyon érdekes, mert egész nyáron át itthon voltam és így csak Vulkánt és környékét írhatom le. Igyekezni fogok, lehetőleg minél jobban leírni mindent, hogy ne nagyon untassam Nagypót és a Cimbora olvasóit, ami talán sikerülni fog, mert hiszen a Zsil völgye — a fekete gyémántok hazája — igen szép vidék. Azt bizonyosan mindnyájan tudjátok, hogy Zsil völgye nagy széntermelő vidék. Itt hozták napvilágra azt a sok szenet, amely télen annyi embert melegít lángjaival.

A Zsilvölgy legtöbb lakóssal bíró, legnagyobb helysége Petrozsény. Van állami gimnáziuma, római, kath. leány- és fiú polgári iskolája, templomai, kórházai és sétakertje. Petrozsénytől nem messze van Vulkán. Szép nagy község. Vulkán régen, a vulkáni szorossal szemben levő dombon, volt fölállítva a vaskapui diadalra emlékeztető buzogányos emlékoszlop. Annak emlékére mellette, hogy a nagy hadvezér, Hunyadi János, 1442-ben, a Vaskapunál legyőzte a hatszorta nagyobb török sereget. Az emlékoszlopot pár évvel ezelőtt ledöntötték és most egy kert kerítése mellett, a földön, fekszik.

Szép a római kath. templom, amely a zsámbáki templom mintájára épült. A római, kath. és gör. kath. templom között van az új állami elemi iskola. Polgári iskola itt nincs, a tanulók vonatnal mennek reggel Perozsényba vagy Lupényba.

A Zsilvölgy hegyei közül legnagyobb a Páring, melynek legnagyobb csúcsa 2520 m. magas Mundra. A Páringen menedékház is van.

Petrozsény közelében van a környékbüliek kedvenc kirándulóhelye: Szurdok. A nyár szép napjait mi is fölhasználtuk és egy napon korán reggel egy 18 tagból álló társaság indult a szurdoki szoros felé. A kirándulás igen jól sikerült, habár hirtelen beborult és megeredt az eső. Mi aztán az eső elől bevonultunk a „Gambrinus” vendéglőbe. Ott aztán, mivel rajtunk kívül senki sem volt, gyorsan összecsapott kabarét rendeztünk. Ki mit tudott, azt adta elő. Volt ének, tánc, monolog, szavalat és egész jól mulattunk. Később megállt az eső és mehettünk hegyet mászni. Elementünk oda is, ahol régen a határ volt és amikor haza jöttünk, fáradtan, de egy jól sikerült kirándulás emlékével tértünk aludni.

Most pedig áttérek a Zsilvölgy bányászatára: A zsilvölgyi szén bányászatával először, a

mult század hatvanas éveiben. Hoffmann és Maderspach Károly foglalkoztak, ők kezdték meg a telepek felkutatását. A zsilvölgyi szén fekete, kagylósan törik és 6500—7000 kalórikus hőértéke van, minősége olyan jó, hogy kokszolásra is alkalmas.

A telepek feltárása után a széntermelés folyton növekedett. Példának ideirok néhány adatot: 1868-ban 8000 q, 1878-ban 800.000 q, 88-ban kétfélmillió q, 1898-ban 5.255.000 q, 1908-ban tizen-négymillióöttszáz ezer q volt a zsilvölgyi széntermelés.

A Zsilvölgyében 16.000 munkás dolgozik. Reggel hat órakor, ha megharsan a bányakürt bugó hangja, 16.000 ember áll munkába, 16.000 ember, akik, amikor bányamécsük pislogó lángjánál laszállnak a mélybe, nem tudják, hogy látni fogják-e még lsten ragyogó napját. Óh, ti fényben, napsütésben élő emberek, ti nem tudtok úgy örülni semminek, mint a bányász, amikor 8 órai föld alatti munka után megint látja a napot! Csak ő tudja igazán értékelni a levegőt, a napot, aki élete mindennapi veszélyeztetésével keresi a mindennapi kenyeret.

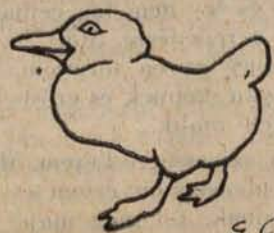
Cimborák! Ha munkással találkoztok, vegyétek le előtte a kalapotokat, mert hősök ők mind — a munka hősei. Nagyobb hősök a történelem hőseinél, mert dolgoznak, mert a kenyérért küzdenek és ha kell, meghalnak. Lupényban az 1925. bányászerezcséltenség alkalmával 82 ember vesztette életét. Vértanuk ők — a munka vértanui.

Bizony, a fekete gyémánt is annyi ember életébe kerül, mint az a gyémánt, melynek villogó kövéért oly sok ember hal meg!

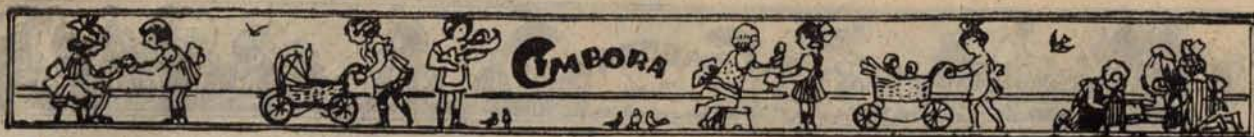
A vakációnak már vége. A gyermekek mennek az iskolába. A madarak szomorúan csiripelik: „Jön már Télapó!”

(Vulkán.)

Markovits Edith.

SC

A soroksári nagy halászat.

Írta és rajzolta: ifj. PRÖHLE VILMOS.

Volt egyszer, hol nem volt? — volt egyszer egy ifju gróf, aki nagyon szeretett halászni. Gazdag volt a fiatal gróf ur, volt neki kastélya, egy csomó földje, egy csomó erdeje, egy csomó lova, egy csomó ökre, csak tava nem volt, ahol halászhatott volna.

Egyszer az történt, hogy a szomszéd falu grófja átüzent a kis grófnak, hogy asszonya:

— A méltóságos gróf ur tisztelteti a méltóságos gróf urat és holnap reggel eljön halászni.

Nosza, küldött a gróf a titkárja után, mert épen halászáti tilalom lévén, csak titokban lehetett halászni — hát ehez csakugyan kell egy titkár.

— Kedves jó titkár ur, — mondta a gróf a

— De hol halásznunk, ha nincs hol?

— Hm. Csak tessék ránk bizni!

— Mondja már, kedves jó titkár ur, mi juttott az eszébe?

— Kérem, én titkár vagyok, tehát nyíltan semmit sem csinálhatok, hm. — Azzal a titkár ur megfordult és kiment.

Ment egyenesen az erdész urhoz, aki épen mézesfát evett.

— Hm, erdész ur, — kezdte, — holnap a szomszéd méltóságos gróf ur és a mi méltóságos gróf urunk halászni fognak . . .

— Nem bizonyos, — felelte az erdész, mi-alatt zsebfürészével egy új szelet mézesfát szelt magának.

— Hm, de kéne csinálni valamit!

— Nem bizonyos, de azért majd telefonálok a tisztartó urnak. Aki tiszteket tud tartani, az tudjon tartani halászatot is. — Azzal az erdész ur elkezdett telefonálni.

titkárnak, — holnap eljön a szomszéd méltóságos gróf ur halászni, mit csináljunk?

— Hm, — molyogta a titkár ur, — halászat, vadászat, erdészlet . . . hm . . . Majd szólok az erdész urnak, hátha kisiütünk valamit!

Hogy mit telefonált, azt nem tudom, mert nem hallottam és különben is rossz volt a vezeték, úgy, hogy az erdész urnak személyesen kellett beszélni a tisztartó urral. Elég az hozzá, hogy a tisztartó ur meghallván az esetet, azt mondta:

— Halásznál! Halásznál! Amikor úires hol?!
— Azzal faképnél, illetve mézesfaképnél hagyta az erdész urat és kocsijába ülve elment a boltba. A boltban volt egy hordó husvétől megmaradt hering, rá volt írva a hordóra már vagy három hónap óta:

Friss hering

— Hogy ez a hordó büdös hering? — kérdezte a tisztartó ur.

— Csekélység, kéremalássan, ajándék, kéremalássan, ingyen adjuk, kéremalássan, csak 1000 lei, kéremalássan.

— Nem kérdeztem! — mordult a tisztartó ur a boltosra, azzal megvette a hordó heringet és hazavitte.

* * *

Másnap reggel azt izente a szomszéd falu grófja, hogy aszongya:

— Tisztelteti a méltóságos gróf ur a méltóságos gróf urat, de nem jöhet halásználni, mert egy csirke rálépett a tyukszemére. Hát nem gyön.

— Már most mit csináljunk?! — kiáltott fel kétségbeesetten az ifjú gróf. — A halászatot meg kell tartani okvetlenül! El kell küldeni a szomszéd méltóságos gróf urhoz a patikust tyukszemtapasszal.

— Nem lehet, — felelte a titkár, — mert a patikus, mint szimpatikus ember, most szimpatikusan jó utra téríti Bongyort, a falu rosszát, aki apatikusan viseli magát a szent beszédekkel szemben... Hm. És ez az apatikusság nagyon felizéli a patikust, hm...

Ebben a percben belépett dr. Töltsd Attila

Rezső, a szomszéd falu grófjának orvosa, isszonyatos diszben, pinesben, zsakettban, tekintélyes ünnepi bottal, hogy aszongya:

— Allesollgejgen! Tisztelteti a méltóságos gróf ur a méltóságos gróf urat, de meggondolta magát, és engemet küldött el halászni, mer mér? Mert ugy se tudok segíteni a tyukszemén!

No volt nagy öröm! Mégis csak meg lesz tartva a halászat. Mert már minden el volt rendezve. A tisztartó, az erdész és a titkár kivitték a doktor urat a tetthelyre, az uradalmi pocsolvához, kezébe nyomtak egy horgot és ott hagyták.

A doktor ur, tekintve, hogy feketében volt, nem mert leülni, hanem peckesen állott, botjára támaszkodva és egyik halat fogta a másik után.

Amikor már egy hordóra valót fogott, akkor tünt fel neki, hogy egyetlen hal se mozgott, amikor kifogta. Megvizsgálta a zsákmányt és rohant a kastélyba:

— Méltóságos gróf ur, ön egy nagy kincseknek van a birtokában! Az ön pocsolvája — akarom mondani tava — gyógytó! Ugy konzerválja a halakat, mint egy konzervgyár! Tessék, akár a besózott hering a boltban! Heuréka, itt fűrdőt nyitunk! Juszt is lefőzzük Bikszádot . . .
(Sárközujlak.)

MI ÚJSÁG?

Mátyás király konyhája. Magyar—Kossa Gyula tollából nemrégiben egy értekezés jelent meg, amelyben a legaprólékosabb részletekig leírja a Mátyás király korabeli udvari életet és így többek között nagyon érdekes adatokat közöl az akkori idők király-konyhájáról. Elbeszéli, hogy Mátyás király valósággal rajongott a hagymáért, 1486-ban fokhagymát és vöröshagymát kért a ferrarai udvartól s mikor ezek csakugyan megérkeztek Budára, Beatrix királyné maga köszöni meg nővérének Eleonóranak, azt írván, „hogy a küldött dolgok nagyon tetszettek nekem, de még inkább öfelségének a királynak, ki tegnap a képzelhető legnagyobb örömmel nézegette azokat és kijelenté, hogy Fenséged a legizletesebb cunivalókat küldé el, amik csak Ferrarában találhatók. A vöröshagyma megizletésekor pedig kítőró örömrre fakadt. Ha gyöngyökből lettek volna, nem örült volna jobban. Azonnal parancsot adott a cselédségnek, hogy jól vigyázzanak a hagymákra, mert ha valaki közülük arra vetemednék, hogy megkóstolja, avagy csak megérintse őket, azonnal elkergeti őket. A hagymákat pedig kincstárába helyezteté.” Mátyás király asztalán különben a husneműek voltak elsőrangon: juh, kecske, sertés, marha, szarvas, őz és nyul, a szárnyasok közül a kacsa, fogolymadáron és seregélyen kívül, főleg a káppan és fácán állott nagy becsben. A páva husát, melyet manapság élvezhetetlennek tartunk, fejedelmi eledelnek tartották. A pulyka akkor még nagy ritkaság volt és Mátyás király is csak utalkodása végén gondolt arra, hogy Olaszországból pulykákat és tenyésztésükhöz értő embereket hozasson. Halak nagy mennyiségben kerültek a király asztalára. Magyarországon akkor még sok, jól gondozott halastó volt, a Tiszában pedig annyi hal, hogy a régi szójárás szerint ennek a folyónak a kétharmad része víz, egyharmad része pedig hal.

Holló ur meg Rókáné.

Apró unokáinak meséli ELEK NAGYAPÓ.

Nem tudom, hogy s mint történt, elég az, hogy Holló uraság meg Rókáné komám-asszony nagy barátságot kötöttek. Erdőn, mezőn együtt jártak-keltek, együtt ebédeltek (ha volt, mit), egy szó, mint száz: sok országot, világot bejártam, de még ilyen barátságot nem láttam.

Hanem egyszer mi történt? Az történt, hogy egy kandur levelet hozott Rókánénak, melyben azt írta egy barátja, hogy látogassa meg az erdejében, mert sok ott a jó falat.

Rókáné tüstént futott Holló urért:

— Jöjjön kelmed sétálni az erdőbe.

Holló ur ráállott. Hát aztán mi történt? Az történt, hogy amint az erdőn sétáltak, Holló ur elrikkantja magát:

— Nézzen oda, lelkem komámasszony, jönnek a vadászok! Jaj nekiünk, mit tegyünk? Hová legyünk?

— Sose féljen, lelkem komám, mondotta Rókáné komámasszony, van én bennem tizenkét ravaszság, majd kifogok rajtok! Gyérünk gyorsan az én barlangomba!

Nosza, nagy hirtelen kereket oldottak s egy perc alatt, kettő alatt a barlangba futottak, ottan meglapultak.

De a vadászok látták ám, hogy hova bujtak el s egyenest a barlanghoz mentek, aztán (mert ást is vittek ám magukkal) elkezdtek ásni a barlangot.

— Tyü, szükölt Rókáné komámasszony, ennek fele sem tréfa. Hallja csak, Holló ur, hány ravaszága van önkegyednek?

— Nekem csak egy, felelt Holló ur. És önkegyednek hány van?

Mondotta Rókáné komámasszony:

— Az imént volt még tizenkettő, de már csak hat van belőle.

Közben a vadászok félig beástak a barlangba s Rókáné komámasszony mind beljebb, beljebb szorult.

— Mondja, kedves komám, nem szaporodott a ravaszága? — kérdezte Rókáné komámasszony.

— Bizony nem, felelt Holló ur, még mindig csak az egy van, ami volt.

— Hm, hm, hümmögetett Rókáné komámasszony, nekem meg már csak három maradt.

A vadászok csak ástak, ástak tovább, már egészen közelébe jutottak Rókáné komámasszonynak, ő meg szurkolt erősen s újra kérdezte:

— Kedves komám, még mindig nem szaporodott a ravaszága?

— Bizony, bizony, még mindig csak az az egy van, mondotta Holló ur s ahogy ezt mondotta, elterült a földön, mintha meghalt volna.

Éppen akkor értek odáig a vadászok. Mondta az egyik:

— Dobjuk ki ezt a döglött Hollót, minek ez nekünk?

Mindjárt ki is dobták. Ahogy kidobták, egyszeribe feltámadt — Holló ur, akinek csak egy ravaszága volt, s elrepült, Rókáné komámasszonyt pedig, akinek tizenkét ravaszága volt, fölön fogták, s agyonütötték.

Holló ur ezalatt egy fának a legfelső ágán üldögélt s onnan énekelte ezt a szép nótát:

**Böven elég egy ravaszság,
Jóval többet érsz vele,
Mint a sokkal, ha a sokból
Egynek sem vagy mestere!**

Igy járt egyszer, egyetlen egyszer pórul Rókáné. El is kukorékolta Kakas gazda a nagy hirt az ujságból. Volt is öröm a baromfiudvarban.

(Kisbaczon.)

Elek nagyapó üzeni.

A levélírás igen fontos szabálya: hol, melyik évben és melyik hónap hányadik napján kelt a levél!

Stürmer Nóri és Anny, Karánsebes. A levelet a tantikátok írta, aki most végezte a négy polgárit és szintén szívesen olvassa a Cimborát. Mindég ő vagy az Anyukátok olvassa fel nektek a Cimborát, de most már ti magatok is olvassátok s levelet is kapok ezután tőletek. Ugy legyen! Remélem, a nyert könyvet már megkaptátok. — **Markovits Edith, Vulkán.** A Cimborá pontos megjelenését azzal méltányoltad, hogy egy új előfizetőt szerezteél. Vajha minden olvasótársad így méltányolná az újság rendszeres megjelenését, no meg azzal is, hogy pontosan beküldné az előfizetést, mert a kiadóhivatal közlése szerint, bizony rengeteg nagy összeg hátralék van kinn, ami igen-igen megnehezíti a Cimborá pontos megjelenését. — **Gaál Bözsike, Székelyudvarhely.** Juliusban rendelte meg Anyukád a Cimborát s addig nem is tudtad, amint hogy nem is tudhattad, hogy ennyi szép és jó van benne. Most majd hétről-hétre látni fogod ezt. Hiszem, hogy hűségesebb levélíró unokám leszel. — **Szabó Akos és Őcsi, Csucsá.** Hazajöttetek a mezőtelegi nagymamáéktól s most nem győzitek élvezni a Cimborát. Remélem, már eddig megkaptátok a nyert könyvet is, hogy még nagyobb legyen az örömeitek. — **Bartha Buba, Kolozsvár.** A Kis Ernő megfejtésű rejtvény régi kedves ismerős, újabbat eszelj ki, Bubácska. — **Katona Ilonka, Nagyenyed.** Nagyanyókat mélyen meghatotta, hogy nevenapjára versben üdvözölted. Köszöni a jókívánságokat s szeretettel gondolt rád. Arra jól emlékszel, hogy voltam egyszer Nagyenyeden, s mondhatom, örökre felejthetetlen marad nekem az a két nap, amit a nagyenyedi unokák körében tölthettem. Bizony mondom, szeretném, ha még egyszer köztetek lehetnék. A családi fényképet várom. — **Labud Antí és Józsi, Gyulafehérvár.** Valóban, úgy tetszik nekem, mintha már ezer esztendeje nem írtatok volna, s elvárom, hogy pótoljátok a mulasztást a beszámolóval, mert amint látom, sokfelé jártatok és sok minden érdekeseget láttatok. — **Szöke Béla, Kászon, Csikmegye.** Megengedem, hogyne engedném meg, hogy Nagyapónak szólíts, másképpen nem is esnék jól nekem. Elvárom, hogy ezentul rendszeresen írj nekem s majd meglátod, hogy szép lassan meg fog javulni az írásod. Eddig édesanyád olvasta fel neked a Cimborát, de most már magad is tudod olvasni s megfizetheted a kölcsönt édesanyádnak: te olvasod fel neki azt, ami őt érdekli. — **Szántay Aladár, Arad.** Az előfizetés dolga nem rám tartozik, hanem a kiadóhivatal-

ra. A kiadóhivatal bizonyosan várt addig, amikor te a fizetést jelezted. — **Szöke József, Kászon.** Ezen a helyen veszem tudomásul a te beszámolódat. Kint jártatok a fehérkői borviznél, ott sok jó borvizet ittatok, aztán kimentetek egy nagy hegyre, amely Nagyapónak is tetszett volna, ha ott lett volna. Ennyi a te beszámoló és én ezzel is megelégszem, mert elég ez egy kis fiutól, s bizonyos vagyok abban, hogy a jövő nyáron már hosszabb lesz a beszámoló. — **Luszká Mancsi, Arad.** Már fél éve jár neked a Cimborá és most irsz először, s most üdvözölsz a nevem napjára. Nem baj, Mancika, jobb későn, mint soha. Remélem, ezután te is szorgalmasan fogsz írni levelet. Mondanom se kell, hogy téged is, meg Vilma hugodat is szeretettel látlak unokáim seregében. A kiadóhácsi pótolja a 19., 20. és 21.-ik számot. — **Szemlér Mária, Brassó.** Azért nem írtál oly sokáig, mert az erdőből, ahol nyaraltatok, egy kicsi faházikóban, nem lehetett írnod. Képezem, milyen kellemes volt a nyaralásotok az erdő kellős közepében, habár egyszer bizonyosan megzavarta nyaralásotokat az a baleset, amikor Sanyi átlőtte a kezét a revolverrel. Ebből bizony az a tanulság, hogy nem gyermek kezébe való a fegyver. Remélem, Máriaácska, hogy ezután szorgalmasabban irsz Nagyapónak és biztatod édesapádat is, hogy írjon verset a Cimborának. — **Emmer Testvérek, Temesvár.** A kiadóhácsi pótolja a 28. és 29.-ik számot. — **Sárga Mihály, Szatmár.** Rejtvényed sorra kerül. — **Tolesvay László, Bánffyhunad.** Rejtvényeidből válogatok. — **Vámos Irénke, Gyergyószentmiklós.** Ha több levelet írtál és egyre sem kaptál választ, ez azt jelenti, hogy azokat a leveleket nem kaptam meg, mert én minden levélre válaszolok. Amint látom, változatosan telt a vakációd, utaztál is, így hát lesz, amiről beszámolj. Sose szögyeld, hogy még játszol a babával. Hadd mondják, hogy te már kinőttél abból, te csak maradj gyermek, amíg maradhatsz. Nagy okosság-ra vall az az elhatározásod, hogy még husz éves korodban is játszani fogsz a babával. Csak aztán erről az elhatározásodról ne feledkezzél meg! Kisbacon nincs is olyan messze Gyergyószentmiklóstól. Sokkal messzibb vidékről is látogattak engem már meg unokák. — **Szöke Juci, Brassó.** Azokban a napokban, amikor te Szarajván voltál, nem voltam otthon, mert én is ajándékoztam magamnak tíz napot, voltam Kolozsvárt, Sztáván, Szatmáron, mert az utazás az én igazi pihenésem. A számodra hátrahagytam egy könyvet arra az esetre, hogy átjössz Kisbaconba. Sajnálom, hogy át nem jöhettél. Most majd postán küldöm el neked a könyvet vagy esetleg személyesen viszem be Brassóba. — **Szöke Piri, Brassó.** Öt hétig voltál Kászonban,

nagyon sok szép mindent láttál, de azért nem tudnál beszámolót írni, mert amint nagy szerényen mondod, nincs annyi ész a buksidban. Ezt én nem hiszem, mert hiszen jeles volt a bizonyítványod s könyvet is kaptál jutalmul. Hát csak próbáld meg azt a beszámolót. — **Máthé István és Laci, Oklánd.** Örömmel látlak unokáim seregében s jól esik olvasnom, hogy szorgalmasan olvassátok a Cimborát. Remélem, szorgalmas levélíró unokáim lesztek. Szüleiteknek tolmácsoljátok meleg üdvözlömetem. — **Perl Lécsi és Eszter Máramarossziget.** Szeretném, ha gyakrabban írnátok, mégpedig jó nagy betűkkel, hogy javuljon az irásotok. — **Boesánczy Margit, Nagysomkut.** Kaptam a leveledet és válaszoltam is reá. — **Hermann Lili és Tibor, Kolozsvár.** Csudálatom, hogy nem volt a nevetek a megfejtők között, ha a megfejtést idejében beküldtétok. Valószínű, hogy ez a leveletek elkalodott, arról pedig bizonyosak lehetnek, hogy én minden levélre válaszolok, ami a kezembe kerül. A kiadóbácsinak e helyen üzenem, hogy szeréztetek egy új előfizetőt, akinek a neve: **Stern Rezsike, (Kolozsvár, Str. Pata 67.)** egyben a tí példányotokat ezután a tí nevetekre küldje. — **Mikola Hona, Kolozsvár.** Régi tapasztalatom, hogy nyáron sokkal kevesebb levelet írnak az én unokáim, mint az iskolai esztendőben. Valamennyien azt ígérlik, hogy nyáron több levelet írnak, mert akkor nem kell tanulniok, de bizony az időt eljátszodják, amin én nem esodálkozom, s egyszerre csak azon veszik észre magukat, elrepült a nyár s egyetlen levelet sem írtak Nagypónak. Így járjal te is és én ezért nem haragszom rád, mert tudom, hogy amint a tanulás megkezdődik, ezzel együtt jár a levélírás is. A kiadóbácsi pótolja a 24., 26., 30.-ik számot. — **Sárga József, Szatmár.** Rejtvényeidből válogatok. — **Sztruk Dóra Máramarossziget.** Nem kell megjedned a pályázattól, végy csak részt bátran mindkettőben. Rejtvényeidből válogatok. — **Szabó István, Marosvásárhely.** Jó a rajzod, természetesen, ha van rá időd, küldhetsz még több rajzot is. — **Semlyén Judit, Kolozsvár.** Nagy hamis vagy te! Azt írod, hogy nem tudsz magyarul helyesen írni, mert német iskolába jársz, pedig kifogástalan helyes magyarsággal írsz. Az irásodat meg csunyának mondod, pedig szép. Meg lehetne vele elégedve, nemcsak első, de negyedik gimnazista is. Hogyne volna szabad levelező meg képes lapot írni hozzám! Intézkedtem, hogy ezután az újságot **Calea Viktoriei 85.** alá küldjék. — **Viola Annuska, Székelykeresztúr.** Ha nem kaptál választ előző leveledre, ez annyit jelent, hogy nem kaptam meg a leveledet. — **Sándor Árpád, Kolozsvár.** Írtam a kiadóbácsinak, hogy indítsa meg az újságot az általa szerzett előfizető. Buksa

Honka címére (Kolozsvár, Str. Paris 74.). Buzgókodásodért dicséretet érdemelsz, meg könyvet is. Vajha minden olvasótársad követné a példádát.

FEJTŐRO.

A sorsolásban való részvételre egy rejtvény megfejtése is jogosít!
A rejtvény megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorát egyszerre, a megfejtést követő hónap végén közlöm!
A megfejtések beküldésének határideje a hónap 10-ik napja.

SZAMREJTVÉNY.

Beküldte: Hajdu Margit, Baba és Ducika.

Az 1., 2., 3. számokat három sorban egymás alá úgy kell elhelyezni, hogy bárhogy is összeadva mindenik sornak és keresztbe összeadva is a végösszeg 6 legyen.

NÉVREJTVÉNY.

Beküldte: Halász Mancsi.

András, Lipót, Tivadar, Lenke, Irma, Aranka.

E nevek kezdőbetűi egy nagy király nevéét adják.

VERSESREJTVÉNY.

Beküldte: Fogel Mancsi.

Öt betűs nevetem a
Fejedre teszed,
Négy betűre építesz,
Hogyha van eszed,
Utolsó betűmet
Forgatja kézed.

CIMBORA

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Szerkesztőség..

Bajanii-Mici (Kisbaczon) u. p. Bajanii-Mare (Nagybaczon) jud. Treiscaune (Háromszék-megye). E címre küldendők a „Cimbora” részére szánt kéziratok, az Elek Nagypóhoz írott levelek és rejtvénymegfejtések.

Kiadóhivatal:

Satu-Mare (Szatmár) Str. Mircea cel Mare 3.
A kiadóhivatalhoz küldendők a „Cimbora” előfizetési bejelentései és díjai.

Laptulajdonos: Szabadsajtó-könyvnyomda és Lapkiadó
Felelős szerkesztő: Dénes Sándor.